

Blad zonder naam

Periodiek van schaakvereniging EsPion

De laatste woorden van 2016 gaan natuurlijk naar 2017

2017. De wereld staat in brand. Of op z'n minst staan we aan de vooravond ervan. Als een virus wordt dit met mij gedeeld. Op het werk, privé en in de media.

Populistische machtspolitiek. Het vooruitzicht van toekomstige onvoorspelbare wereldleiders. Schuivende machtsverhoudingen. Een aardbol snakkend naar 'verschoning'. Boze burgers die onder een vergeten steen vandaan lijken te komen. Een voortdurend uitgedragen dreigingsniveau dat opnieuw gestalte heeft gekregen tijdens een Kerstmarkt. Er lijkt geen ontkomen meer aan.

Ik word met dit virus gevoed, van 'borrelpraat' tot aan verantwoorde uiteenzettingen met her en der verwijzingen naar andere onaangename tijdsgewrichten.

Ik zoek houvast, laaf me aan Berthold Gunster en zijn techniek van het omdenken. Dezelfde realiteit, een ander perspectief. Kinderen kunnen dat als geen ander, omdenken.

Een vijfjarig jongetje vertelt aan zijn moeder dat de buurman op een bankje voor zijn huis zit te huilen omdat zijn vrouw is overleden. De moeder vraagt daarop aan hem: "En heb je de buurman getroost?", waarop haar zoontje haar verbaasd aankijkt en antwoordt: "Nee, ik ben op zijn schoot gaan zitten en heb hem geholpen met huilen."

Een ander perspectief, troostrijk, doeltreffend en geruststellend. Ik wens iedereen een gezond 2017 en de kracht van het omdenken tijdens benarde situaties op het schaakbord of daarbuiten.

Raymond Altman

Dit exemplaar is bestemd voor:

U en jij en Gij en alle anderen die willen beginnen aan een gelukkig en voorspoedig gezamenlijk 2017

Nieuwjaarswens uit Londen

In navolging van ons 'heen-en-weer' evenement in 2014 met onze Belgische schaakvrienden van de KSFAH uit Antwerpen zijn we nu in contact met de Hammersmith Chess Club en haar zustervereniging Battersea Chess Club, uit Londen. Twee verenigingen met een kleurrijk schaakverleden - respectievelijk opgericht in 1962 en 1885 - en een behoorlijke speelsterkte. Een uitdaging voor ons! De eerste voorbereidingen voor een onderlinge 'match' zijn gestart. De bedoeling is dat de aftrap zal plaatsvinden in Amsterdam in het weekend van 9-11 juni 2017, onder het voorbehoud dat minimaal een team van vijftien schakers de oversteek maakt. Inmiddels is de inschrijving in Londen gestart en verwachten we eind januari 'groen licht'.

Het enthousiasme over dit initiatief aan de 'overkant' wil ik jullie niet onthouden. Zie onderstaand mailbericht:

"Raymond,

Thank you so much for the confirmation... and a return trip to London is definitely part of the deal! Whether it is 2017 or 2018 we can discuss whatever suits you guys. I also have ideas that involve us "winning or chess clubs" and helping promote each other and the game we love. I will now get our webmaster to put out the circular and hopefully be able to confirm numbers by the 31st January 2017. A really great early Christmas present!!! Thank you. Will be in touch. I wish you, Harrie and all at De EsPion Chess Club a Merry Christmas and a Happy New Year! Kind regards

John White"

Wat betreft de oversteek naar Londen: is werk in uitvoering. We houden jullie op de hoogte.

Raymond

Extern voor dummies

Regels voor de externe competitie.

Dit is geen spannende kost.

Maar wel alles wat je daarover moet weten.

Welk team speelt er nou weer extern? Het is een regelmatig terugkerende vraag wanneer tafels en borden opeens al voor achten klaar staan. Doorgaans verloopt zo'n avond soepel, mede dankzij het voorbereidende werk van de teamleiders. In de instructie die ze kregen is te lezen hoe uitgebreid hun taak is. Alle waardering dus voor Roland, Frank, Robert en Tom.

Het nut van extern wedstrijdleiders

Bij geschillen kun je een beroep doen op de extern wedstrijdleiders Frans en Henk.

Het nut van spelregelkennis

Kan dan alles rond een externe wedstrijd aan functionarissen overgelaten worden? Zeker niet. Elementaire spelregelkennis is voor iedereen een must, een verkeerde of te late claim kan je zomaar halfjes of hele punten kosten.

Een nieuwe variant bestuderen is goed, eenmalig de reglementen bestuderen zeker beter. Wanneer mag ik de klok stilzetten, hoe een herhaling van zetten claimen, hoe bied ik remise aan, mag ik mijn teamleider om advies vragen een remise aan te nemen? En wat doe je als er bijvoorbeeld wordt voorgedragd?

Het nut van teamleiders

De taakomschrijving voor de teamleiders bestaat uit acht punten. Belangrijk is het voor jullie om het SGA reglement goed door te lezen. Let met name op de punten van invallers, het mogelijk aantekenen van protest en de manier waarop je je eigen spelers, gevraagd of ongevraagd, mag adviseren een remise aan te nemen.

1. De uitnodiging

Je nodigt tijdig de spelers van je team uit voor de wedstrijden. De meesten kunnen prima zelf op de site kijken waar en wanneer de thuis en uitwedstrijden gespeeld worden en hebben genoeg aan een herinnering van jouw kant, maar sommigen hebben graag schriftelijke informatie. Check dat even bij je teamleden.

2. De Invallers

Als er vervangers nodig blijken te zijn, ga je daar zelf naar op zoek. Leden uit lagere teams mogen drie maal in een seizoen bij jouw team invallen. Voor het vierde geldt dat er vier maal ingevallen mag worden. Op de site wordt keurig bijgehouden wie er al eerder ingevallen zijn. Spelers die niet in een team zitten maar wel lid zijn van EsPion kunnen ook invallen, maar bepalen door hun eerste invalbeurt tot welk team zij

eigenlijk behoren. Daarna mogen zij nog drie keer invallen in een hoger team, maar niet meer uitkomen voor een lager team. Ik maak nog een lijst met mensen die zich als reserve hebben gemeld (meestal alleen voor thuiswedstrijden) met de telefoonnummers er bij. Kom je er toch niet uit, overleg dan even met mij.

3. Extern versus intern

Geef - als je op een donderdag speelt - tevoren tijdig door aan de intern wedstrijd-leider wie er voor het team extern spelen, dan houdt hij ze buiten de interne indeling.

4. De opstelling

Maak een opstelling voor het team en streef daarbij een evenwichtige verdeling van wit en zwart na (tenzij iemand vaker met zwart wil spelen).

5. Persoonlijk aanspreken

Motiveer je teamleden om te helpen met het opzetten en opruimen van de stukken. Spreek mensen liefst persoonlijk aan ("kom jij donderdag wat eerder om de stukken op te zetten?"), algemene oproepen werken doorgaans slecht.

6. Het overzicht

Probeer tijdens de wedstrijden het overzicht op de stand te houden en adviseer in het belang daarvan of mensen bijvoorbeeld remise mogen aannemen, dit alles binnen de kaders die het reglement aangeeft.

7. Vooruit spelen

Veel verenigingen kennen de mogelijkheid om vooruit te spelen (zie de site van de betreffende vereniging). Als je daar gebruik van wilt maken, doe dat dan even via mij.

8. Het verslag

Als je teamleden er toe kunt zetten een verslag te schrijven of dat zelf doet, dan maak je de redactie van het clubblad en de lezers daarvan blij, zeker als er ook nog leuke diagrammen te bewonderen zijn.

Lest best

Het lijkt best veel als ik het allemaal zo op een rijtje zet, maar het valt in de praktijk best mee omdat veel zaken al snel routine worden. Tot slot: als je de penningmeester op kosten wilt jagen door een mooie teambuildingsactiviteit voor te stellen, dan hoor je ons niet klagen.

*Succes gewenst,
Henk Enserink extern wedstrijd-leider
in samenwerking met Frans Kerkhoff*

Van Gorter naar gortig

Het was een prachtige lenteavond, waarlijk prachtig. Het was ook al zo'n mooie lentedag geweest. Gelukzalig als in De Mei van Gorter. Ik voelde me geweldig en krachtig, zoals de jonge veldheer waarvan Gorter spreekt:

*“Mijn stem brandt in mij als de geel vlam
Van gas in glazen kooi, een eikenstam
Breekt uit in twijgen en jong loover spruit
Naar buiten: Hoort, er gaat een nieuw geluid:
Een jonge veldheer staat, in 't blauw en goud
Roept aan de holle poort een luid heraut.”*

Als je je zo voelt denk je de hele wereld aan te kunnen. Dus toog ik na het avondeten naar mijn schaakvereniging. Ik bungelde traditiegetrouw onderaan in de A-groep, stijgen kon ik niet echt, maar dalen zat er ook niet in. Mijn te verwachten tegenstander was immers van ongeveer gelijke zwakte? Niets slechts kon mij overkomen.

De koffie was hier geen koffie. Wat uit de koffiekannen kwam, was een donkerbruin goedje waarvan de smaak me deed vermoeden dat het nog door de Batavieren meegenomen is naar Nederland om hiermee de toenmalige bewoners van de Betuwe mee te verjagen. Dat dit vocht, dat zo'n tweeduizend jaar geleden mee de Rijn af kwam zakken, nog steeds voorhanden was, komt waarschijnlijk omdat geen welden-kend mens hier ooit een slok van neemt. Maar goed, na zo'n mooie dag ben ik niet kapot te krijgen, dus ik neem een kopje thee, voor dezelfde prijs als het door mij verfoeide goedje uit de zwarte kan, voor noppes dus.

De indeling is inmiddels klaar. Ik loot een betrekkelijk zwakke tegenstander. Die kijkt me vanachter zijn brillen-glazen gemeen aan. Normaal hou ik niet van praten met mensen, des te meer reden om te schaken: jij hoeft niets te zeggen en je tegenstander mag het niet.

Zo kalm als het klinkt, speelden we ook. Ik beheerste de tweede rij met dame en toren en blokkeerde het gevaarlijke veld d2 ook nog eens met een loper. Ik was van plan goed te goed manoeuvreren om het eindspel in te kunnen gaan en er leek niets aan het handje. Toen dacht ik dat mijn tegenstander een blunder beging. Hij speelde in deze stand Dg4!

“Dank u wel,” dacht ik en sloeg die dame met de loper. Zwart zette en ik kon opgeven.

Buiten was het guur, nat, winderig. Bah, wat een gruwelijke herfst.

Zwartkijker

- o - 0 - o

Goentaziln: Getal en onzin

Bij het schaken moet ik het niet hebben van inzicht, theoriekennis of een scherp analytisch vermogen. Nee, als ik al een keer iets moois op het bord leg, heb ik een combinatie gezien. Het gebeurt niet vaak, maar als het zich voordoet, dan geniet ik er van. Ik combineer ook zonder bord. Graag zelfs. Zo vraag ik je: wat gebeurt er als je Roald Vos en Dicky Hamming combineert? Dan krijg je zoiets als Rdoiaclky Vhoasmming. Niet dat je daaraan iets hebt. Soms heb je meer aan cijfers. Kijk naar schakers en je kijkt naar hun rating. Tel ratings bij elkaar op, en je krijgt iets opvallends, soms. In dit geval Roald + Dicky = 2017. Het volgend jaar wordt dus het jaar van Dicky en Roald. Of dat van Dick van der Eijk natuurlijk. Als je zijn rating optelt bij de 64 velden die ons zo dierbaar zijn, kom je ook aan 2017.

Nog wat getallen: in de 14 ronden van onze najaarscompetitie 2016 zijn 241 partijen gespeeld. Daarvan werden er 53 remise. Dat is bijna 22%. Daarvan waren er 10 partijen waarbij minstens een van beide spelers geen rating bezat. Bij de andere 43 was er gemiddeld circa 100 punten rating verschil. Uiteenlopend van 4 (Frans Kerhoff vs Pieter Kok) tot 408 (Pieter Schonagen vs Ans Kalkman). Van de overige 188 partijen werden er 99 door wit gewonnen, derhalve 89 door zwart. De meest aansprekende daarbij was de overwinning met zwart van alweer Dicky Hamming op: ach arme, de witpartij had bijna 500 Elo-punten meer. Okay, nog een dan: $11 \times 11 \times 701 = 84821$. Dit is de gezamenlijke hoeveelheid Elo-punten dat de 57 Elo-bezittende Espionezen bezitten. Dat moeten er in 2017 veel meer worden.

*Tom Kooij **

** op de dag van de nijnwedstrijd 19 x 1303 dagen oud. In 1303 vond het Beleg van Amsterdam plaats. Wil je meer? Combineer!*

Het tijdnoodprobleem (vrij naar Paul Vlaanderen)

Tijdnood is een bekend probleem. Velen hebben er mee te maken gehad, velen hebben erdoor verloren, velen hebben erdoor gewonnen. Daarom zou ik een wijziging van het reglement willen voorstellen.

Tijdnood treedt van nature meestal op aan het eind van de partij. Maar juist daar heb je veel tijd nodig om dreigend onheil af te wenden. Ik zou liever aan het begin van de partij in tijdnood zijn, tot zo'n zet of 10 zou je het snel op je openingskennis moeten kunnen. In ieder geval is kennis van de openingen sneller te leren dan van het eindspel.

We schakelen daarom het verplicht snelschaken in, zodat je voor het afmaken van de partij, de laatste zet is immers de beslissende, de meeste tijd hebt. Bij tennis gaat het toch ook alleen maar om het laatste punt. Omgekeerde klokke-tijd, een soort Bulgarian time, eerst snel, dan langzaam.

Dit overkomt mij weer, juist tegen een sterkere speler dan ik, Rob van Dongen, in de externe wedstrijd met het tweede tegen VAS. Ik heb zwart, kom zwaar onder druk, Rob offert een paard. Als ik dat offer aanneem kom ik in de verleiding de materiële voorsprong te behouden. De toenemende positionele druk die dan volgt kan ik niet overzien, ik word oud, maar kan eigenlijk niet goed genoeg schaken. Dit is de stand na 17. ... La6; 18. Pxd6 (daar stond een pion):

Stelling gezien vanuit de speler met zwart.

Als ik het paard met de dame sla, volgt e5, dame moet van d6 weg zodat wit met d6 mijn paard op c7 en de toren op a8 aanvalt. Een extra gevaar is eerst g4, mijn paard moet naar f6, dan krijgt wit na e5 een drie-vork, dus ook nog mijn paard. Ik zie toch een oplossing, eerst veld g7 voor mijn paard vrijmaken:

18: ..., Lxc3; 19. bxc3, Dxd6; 20. e5, Dd7; 21. g4, Pg7; 22. d6, Tad8; en nu kan wit het paard niet nemen vanwege Dxd1 met torenwinst. Ik had de indruk dat wit dit niet voorzien had.

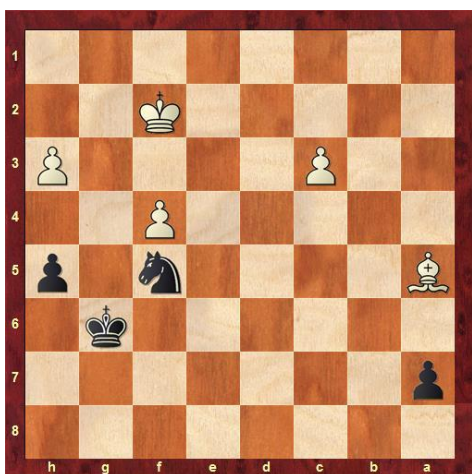
23. Df3, en hier heb ik veel tijd verbruikt. Waar moet het paard heen, naar a8? Daar komt ie niet makkelijk meer weg.

Naar e6? Na f5 ben ik hem kwijt en staat wit beter. Dus: 23. ..., Pce8; 24. a5, moeilijk, ik sta behoorlijk in de verdrinking. Bijna niets kan bewegen en de centrum-pionnen zijn mij te dreigend. Ik besluit het paard weer terug te geven. Ik denk dat dat op mijn niveau de beste keuze is.

24. ..., Pxd6 en nu kan axb6 niet vanwege Lb7. 25. exd6, Dxd6; 26. axb6, Dxd6; 27. Dc6, Ld3; 28. La3, Td6??

Jammer, na 28. ..., Pe6 kom ik in een remisevariant terecht 29. Dxc5, Tfd8; 30. Dxb6, Txb6; 31. Lb4, Td7; 32. Tad1, Lb5 (h5 is veel beter) 33. Txd7, Lxd7; 34. Td1, Le8; 35. Td8, Te6; 36. Kg3, h5; 37. Kf2, Kh7; 38. Ld5, Ta6; 39. gxh5, gxh5; 40. Le4, f5; 41. Lxf5, Pxf5; 42. Txe8, en zo staat wit weer een pion voor

..., Ta2+, 43. Te2, Ta1; 44. Te5, Kg6; 45. Ta5, Txa5; 46. Lxa5 De kritieke stand waar mijn tijdnoodverhaal over ging. Hier heb ik nog 5 minuten, maar besef onvoldoende dat ik dit remise kan houden. Ik moet met zoveel dingen rekening houden. Het paard mag niet vast komen te staan, de koning mag niet binnendringen. Daar staat tegenover dat mijn pionnen relatief veilig zijn en mijn a-pluspion sterker is dan zijn c-pion.

Stelling gezien vanuit de speler met zwart.

46. Kf6, niet goed gedacht, de belangrijkste zet in de partij. Hij ligt voor de hand, maar met 46. Pd6 moet ik remise kunnen houden (46... Pd6 47.Ke2 (47. Kf3 Kf5 dreigt Pc4 48. Lc7 Pe4 49. La5 Pd6 etc.) 47... Kf5 48. Lc7 Pb5 49. La5 (49.Le5 Ke4) 49... Pd6 50. Kd3 Kxf4 51. Lc7 Ke5) 47. Kf3 Pd6 48. Lc7 Pc4 49. Ke4 Pd2??

Afgelopen, klaar, ga maar naar huis, nu kan de koning binnendringen. Ik rommel nog zo'n 10 zetten, maar dit wordt natuurlijk niks meer. Ik kan mijn team niet aan een punt helpen, maar dat hoeft ook niet, deze keer konden ze het zonder mij af.

Willem

Hoe de Muiderberger Muider Schaak Krings zich cadeau deed

Met hun tweede team was het aangenaam verpozen voor ons vierde. Voor bijna ieder van ons. Op de arme Jos Hillebrand na. Jos doet zijn uiterste best om een strofe van Crosby, Stills & Nash werkelijkheid te doen worden: "We never failed to fail..." en scoorde zijn lange rokade uit 3. Hij schrijft over zijn wedervaren aan het tweede bord: "Siciliaan met 2. f4, waarbij ik op zet 21 te roekeloos was, waardoor ik na een tussenschaakje een paard aan de rand verloor. Nog wat geprobeerd, maar mijn tegenstander was te goed om zich te laten verschalken. Een soortgelijke verliespartij als tegen Caïssa. Sorry!"

Bram bleef ongeslagen. Maar dat ging niet vanzelf. Vanaf de opening zat hij klem, moest elke zet bijzonder alert zijn en kreeg zijn stukken maar moeizaam tot activiteit. Hij deed dat keurig en kon op zet 31 eindelijk Lc8 verplaatsen. Kort daarna stond alles zo vast als een huis en besloten de combattanten tot remise.

Raymond kreeg al vrij vroeg remise aangeboden en vroeg of hij mocht/moest accepteren. Op dat moment was het pas 1-0 en op de meeste bordes was het nog spannend. "Doorspelen" was dus het advies.

Nou, dat heeft Raymond geweten: hij heeft zitten zwoegen tot vlak voor twaalf, kwam beter te staan, objectief gezien zelfs gewonnen. Maar in een lastige afweging tussen 'op veilig' of 'op avontuurlijk' koos hij voor het eerste. Toen was zorgvuldig uitspelen het devies. Witte pionnen op a4 en b4, witte koning op c4 zwarte pionnen op b6 en a5, zwarte koning op d3, een verpaard op h3. Zie de foto.

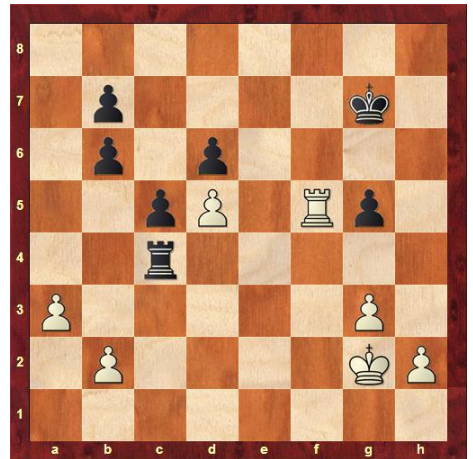
Hier had Raymond de winst in handen met Kc6. Hij was genadig, accepteerde remise.

Jaap deed vorige keer kort verslag: "Ik had wit. Hij won." Dit keer iets langer: "Hij begon voorzichtig, won toch een pion. Ik vergat de Dame te winnen, maar kreeg wel ruimte. Ik rukte op tot de zevende rij. Toen raakte hij in paniek en verloor."

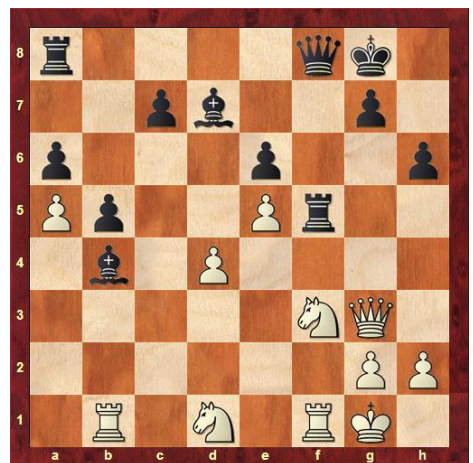
Mick veroverde met zwart op bord 5 meer ruimte dan zijn tegenstander. Hij rukte op met a- en b-pion gesteund door Dame en Koning. In een volstrekt verloren positie gaf wit ook nog de dame weg en gaf op.

Jan speelt altijd beter dan de scorebordstatistiek doet vermoeden. Hij komt steeds tijd tekort en dan gaan goede standen verloren. Dit keer echter had hij een heldere stand voordat de tijdnood aanbrak. Het toreneindspel werd onberispelijk in winst omgezet.

Ruut breekt dit jaar ijzer met handen, wringt water uit stenen is als een raket op weg naar de Struijaarttrofee. Hij won, voor de derde keer in vier matches, en had al een remise staan. Als voorbeeld deze stand: Ruut weet dit, met wit aan zet, te winnen.

Ik bezet bord 8 en krijg druk op de koningsvleugel. Er zal nog aardig gebulldoerd moeten worden om dat tot winst te brengen. Bovendien heb ik een hangpion op b4 die een toren van me bindt. Zwart valt b4 dubbel aan en dan zie ik dat de pion giftig is... Ik speel 23 Pc3-d1 en zwart ziet het gevaar niet en antwoordt met Le7xb4.

Hier had ik gerekend op 24. Pe3 Tf7 25. Pg4 Lxa5 26. Pxb6+ met forse aanval en kwaliteitwinst.

Mijn tegenstander deed echter na 24. Pe3 Tf4 en toen ging het nog harder: 25. Txb4 Txf3 26. Dxf3 Dxb5 27. Df7+ Kh7 28. Dxd7... Twee zetten later gaf zwart op.

Winst met 6-2, Ruut blijft ongeslagen, Bram ook, wat wil je nog meer?

Tom Kooij

De Wedstrijden

EsPion 1

Op 1 december wordt het team thuis met Almere 4 als gast de Winterkampioen. 6 – 2.

Tegen Almere 4

Rudolf van Velden	1
Dick van der Eijk	½
Roland Wastiaux	1
Léon de Zwart	1
Henk Enserink	½
Eric Junge	0
Pieter Pelleboer	1
Willem Alpherts	1

Donderdag 2 februari mag het team op bezoek bij Amsterdam West 2.

EsPion 2

In de wedstrijd bij VAS 4 wordt op 15 december een nuttig resultaat behaald. 3 – 5.

Tegen VAS 4

Peter Urbanus	0
Willem Alpherts	0
Harrie Boom	½
Frans Kerkhoff	1
Ron van Leeuwen	1
Pieter Kok	1
Frank Steensma	1
Marcel Kusse	½

Het wachten is op donderdag 9 februari als Caïssa 8 op bezoek komt.

EsPion 3

Dinsdag 13 december wordt Pegasus 2 in eigen huis nipt netjes weggezet. 3½ - 4½.

Tegen Pegasus 2

Cor Bergveld	½
Constantijn Dekker	0
Marcel Kusse	1
Alfred Vellekoop	1
Tim van Daalen	½
Ton v.d. Eyden	½
Rob Schalekamp	0
Ric Wieringa	1

Voor een goed begin is Amsterdam West 7 in Torendael. een pittige tegenstander.

EsPion 4

Donderdag 8 december was het vierde volgens de webmaster “goed op stoom” 6 – 2.

Tegen MSK 2

Bram van der Vegt	½
Jos Hillebrand	0
Raymond Altman	½
Jaap de Kreek	1
Mick Vaassen	1
Jan Fikkens	1
Ruut Keijzer	1
Tom Kooij	1

Woensdag 18 januari volgt de tocht naar Kattenburg, De Raadsheer 4.

De tussenstand per 01-01-2017

EsPion 1 2^e met 4 uit 3

EsPion 2 1^e met 4 uit 3

EsPion 3 3^e met 4 uit 3

EsPion 4 5^e met 4 uit 4

- o - 0 - o -

Wie, wat en waar

EsPion

Voorzitter:

Raymond Altman, 0610 – 34 58 05
voorzitter@espion.amsterdam

Secretaris:

Harrie Boom, 020 – 664 91 39
secretaris@espion.amsterdam

Penningmeester:

Ans Kalkman
penningmeester@espion.amsterdam

Bestuurslid algemeen / materiaal:

Bram van der Vegt, 0640 – 22 74 75
materiaal@espion.amsterdam

Algemeen bestuurslid ABL:

Gerard Diependaal, 020 - 615 36 05
abl@espion.amsterdam

Wedstrijdleader extern:

Henk Enserink, 030 - 666 40 24
extern@espion.amsterdam

Wedstrijdleader intern:

Harrie Boom, 0640 - 47 42 83
Afmelden tot uiterlijk 18:00 uur
intern@espion.amsterdam

www.espion.amsterdam

Mick Vaassen, 0629 – 56 63 81
webmaster@espion.amsterdam

Blad Zonder Naam

Materiaal (liefst als Word-bestand)
redactie@espion.amsterdam